

wpł - 15.12.14

BIURO
TRYBUNAŁU KONSTITUCYJNEGO
Zespół Wstępnej Kontroli
Skarg Konstytucyjnych i Wniosków

Warszawa, dnia 10 grudnia 2014 r.

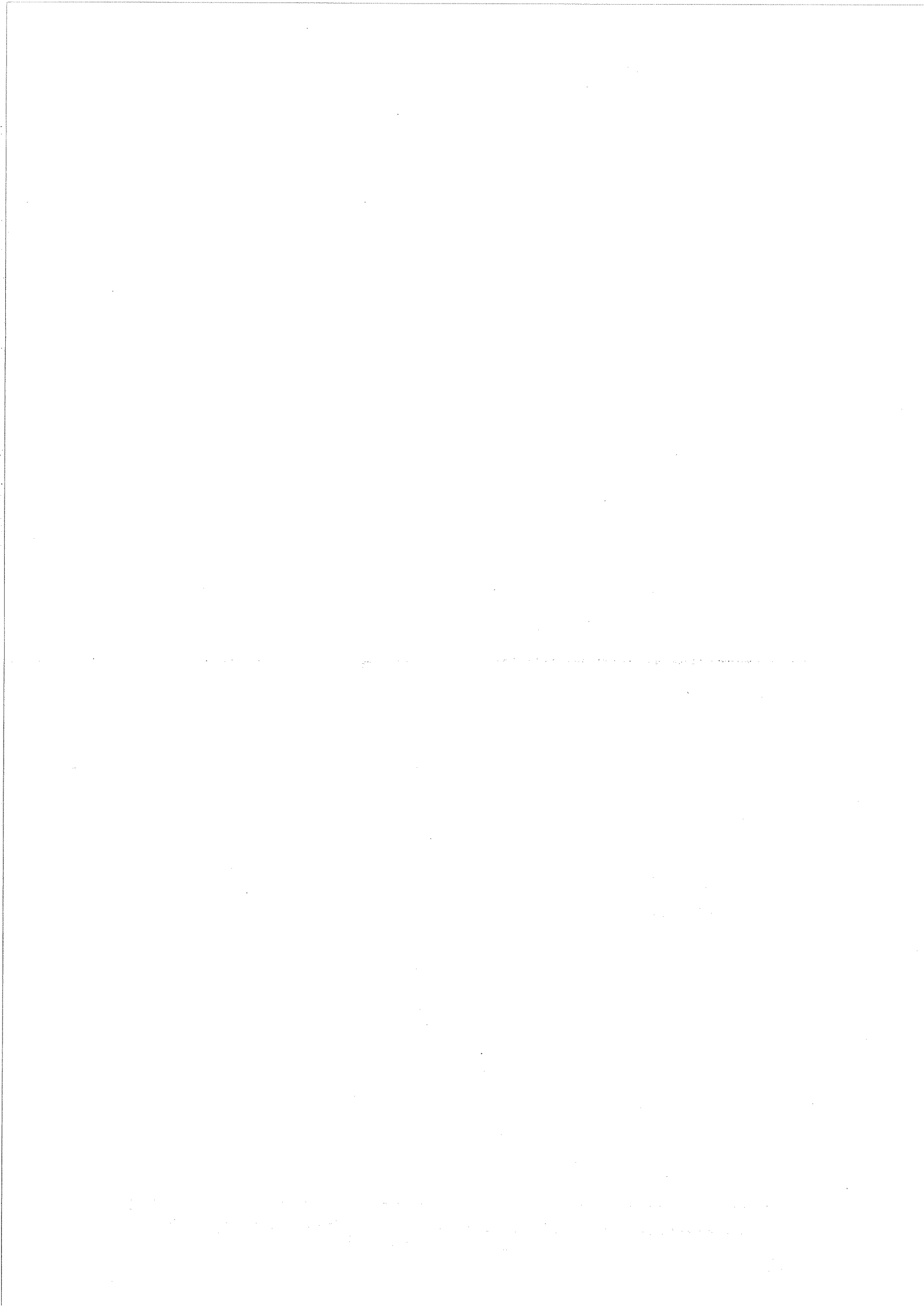
Sygn. akt Tw 20/14

Adwokat
Błażej Gazda
Kancelaria Adwokacka
pl. Powstańców Śląskich 1/2
53-329 Wrocław

W załączeniu przesyłam odpis postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 grudnia 2014 r. (sygn. akt Tw 20/14) o **niewwzględnieniu zażalenia** na postanowienie o odmowie nadania dalszego biegu wnioskowi.

Do wiadomości:
Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Kadry Kierowniczej Oświaty
ul. Żniwna 58
10-811 Olsztyn

WICEDYREKTOR ZESPOŁU
Wstępnej Kontroli Skarg Konstytucyjnych i Wniosków

dr hab. Paweł Wiliński

Sygn. akt Tw 20/14

POSTANOWIENIE

Warszawa, dnia

9 grudnia

2014 r.

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Maria Gintowt-Jankowicz – przewodnicząca

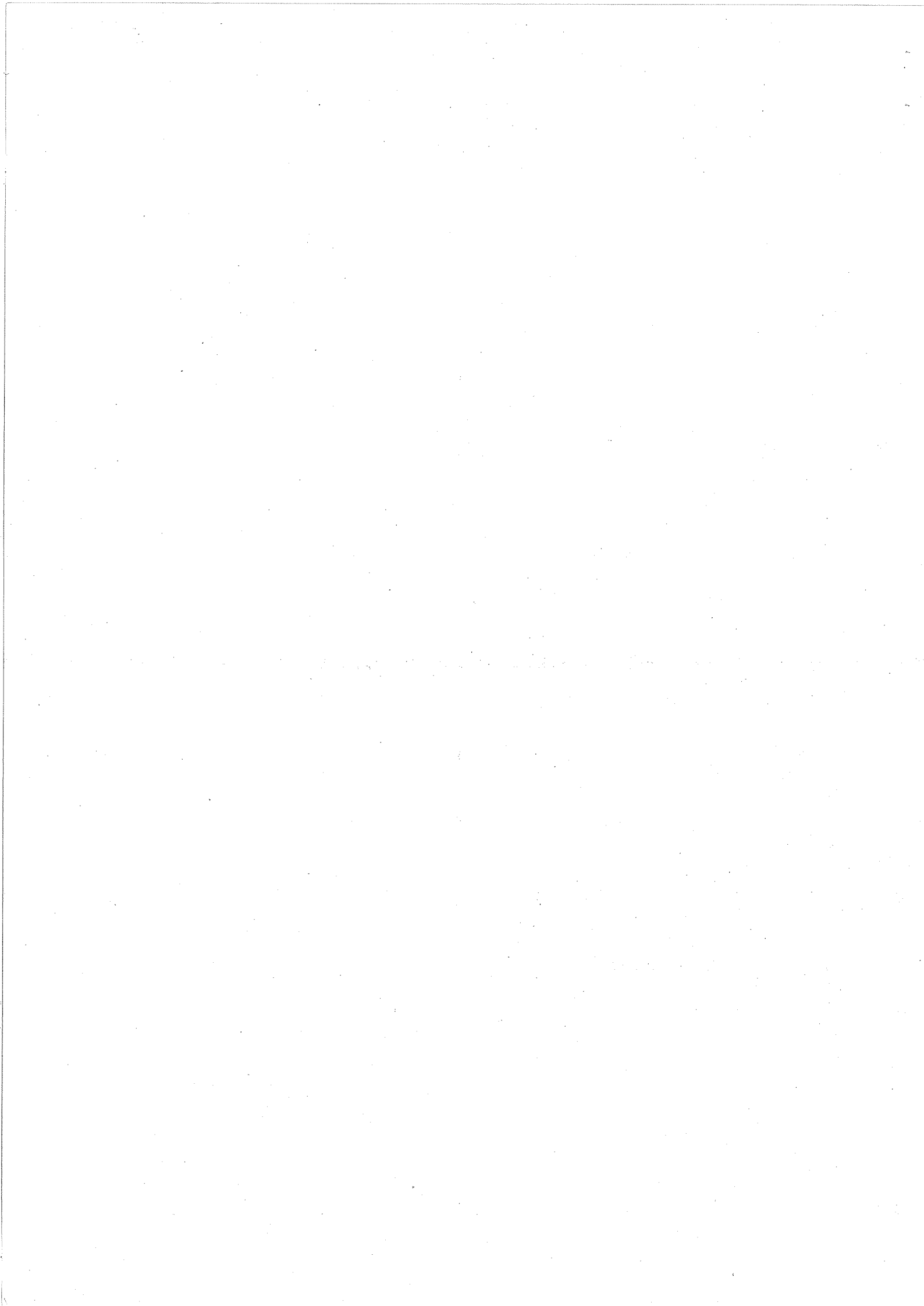
Wojciech Hermeliński – sprawozdawca

Marek Kotlinowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2014 r. o odmowie nadania dalszego biegu wnioskowi Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kadry Kierowniczej Oświaty,

postanawia:

nie uwzględnąć zażalenia.

UZASADNIENIE:

1. W dniu 28 lipca 2014 r. wpłynął do Trybunału Konstytucyjnego wniosek Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kadry Kierowniczej Oświaty (dalej też: Stowarzyszenie, OSKKO) o zbadanie zgodności art. 88 ust. 2a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 19; dalej: Karta Nauczyciela) z art. 2 w zw. z art. 32 Konstytucji.

2. Postanowieniem z dnia 11 września 2014 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu wnioskowi Stowarzyszenia.

2.1. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że Stowarzyszenie – jako rodzaj zrzeszenia – nie jest podmiotem wymienionym w art. 191 ust. 1 pkt 3–5 Konstytucji, nie ma zatem legitymacji do wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego.

2.2. Ponadto Trybunał wskazywał, że wnioskodawca nie jest organizacją zawodową uprawnioną do zainicjowania postępowania przed Trybunałem (art. 191 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 188 pkt 1–3 Konstytucji). Analiza statutu wykazała bowiem, że Stowarzyszenie nie spełnia żadnej z trzech przesłanek – podmiotowej, przedmiotowej ani funkcjonalnej – które pozwalałyby uznać je za „organizację zawodową”. Jak ustalił Trybunał: po pierwsze, Stowarzyszenie zrzesza nie tylko osoby fizyczne, ale również osoby prawne (przesłanka podmiotowa); po drugie, wątpliwości budzi kategoria działaczy oświatowych jako osób wykonujących konkretny zawód (przesłanka przedmiotowa); po trzecie, celem Stowarzyszenia jest wspomaganie działalności oświatowej, a nie reprezentowanie przedstawicieli określonego zawodu (przesłanka funkcjonalna).

2.3. Dodatkowo brak przymiotu organizacji ogólnokrajowej (art. 191 ust. 1 pkt 4 Konstytucji) decydował o stwierdzeniu, że wniosek pochodzi od nieuprawnionego podmiotu.

2.4. Trybunał zwrócił także uwagę, że wnioskodawca nie udowodnił, iż uchwała nr 3/2014 z 9 marca 2014 r. w sprawie skierowania wniosku do Trybunału Konstytucyjnego została podjęta zgodnie ze statutem, gdyż Stowarzyszenie nie doręczyło protokołu ani listy obecności z posiedzenia XI Walnego Zebrania OSKKO.

3. W zażaleniu z 23 września 2014 r. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty wniosło o „zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez jego uchylenie i skierowanie wniosku do rozpoznania”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 36 ust. 4 ustawy o TK wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania wnioskowi dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. b w zw. z art. 36 ust. 6–7 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym, Dz. U. Nr 102, poz. 646, ze zm.). Trybunał Konstytucyjny bada w szczególności, czy wydając zaskarżone postanowienie, prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania wnioskowi dalszego biegu. Oznacza to, że na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał analizuje przede wszystkim te zarzuty, które mogą podważyć trafność ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

2. Wnioskodawca kwestionuje ustalenia Trybunału odnośnie do braku legitymacji Stowarzyszenia do wystąpienia z wnioskiem o kontrolę konstytucyjności norm ze względu na formę prawną, w jakiej działa.

2.1. W zażaleniu Stowarzyszenie twierdzi, że „nie można podzielić argumentu Trybunału (...), jakoby sama forma wnioskodawcy będącego stowarzyszeniem, automatycznie wykluczała posiadanie przez niego legitymacji do złożenia wniosku o dokonanie abstrakcyjnej kontroli konstytucyjności przepisu”.

Trybunał podkreśla, że Stowarzyszenie – jako rodzaj zrzeszenia – nie posiada legitymacji do wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego (art. 191 ust. 1 pkt 3–5 Konstytucji). Jednakże funkcjonowanie podmiotu w takiej formie nie decyduje automatycznie o wykluczeniu go z grona organizacji zawodowych (art. 191 ust. 1 pkt 4 Konstytucji). Jak wskazywał Trybunał w zaskarżonym postanowieniu, stowarzyszenie można, w wyjątkowych sytuacjach, uznać za podmiot uprawniony do inicjowania postępowania w sprawie abstrakcyjnej kontroli norm – jeżeli spełni konstytucyjne przesłanki pozwalające przypisać mu cechy „organizacji zawodowej”. Twierdzenia wnioskodawcy wynikają zatem z niezrozumienia przyjętego w zaskarżonym postanowieniu stanowiska Trybunału. Należy przy tym dodać, że stanowisko to oparte jest na ugruntowanej linii orzeczniczej Trybunału Konstytucyjnego.

2.2. Stowarzyszenie dowodzi ponadto, że nieprzyznanie legitymacji organizacji działającej w formie stowarzyszenia jest „sprzeczne z istotą samej instytucji wniosku o zbadanie zgodności z Konstytucją norm prawnych, a także z ideą rozszerzania w Konstytucji z 1997 r. grona podmiotów legitymowanych do wystąpienia z takim wnioskiem”.

Odnosząc się do tego argumentu, Trybunał przypomina, że Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. rozszerzyła krąg podmiotów mających prawo występowania do Trybunału Konstytucyjnego – przez wprowadzenie skargi konstytucyjnej oraz przyznanie prawa składania pytań prawnych wszystkim sądom. Nie ma obecnie potrzeby rozszerzającej

interpretacji przepisów wyliczających podmioty uprawnione do składania wniosków. Nie wymaga tego zwłaszcza podstawowy cel działalności Trybunału Konstytucyjnego: ochrona konstytucji jako najwyższego prawa Rzeczypospolitej Polskiej (art. 188 Konstytucji).

Obecna regulacja zakłada – wobec zwiększenia kręgu uprawnionych podmiotów oraz bezwzględnego związania Trybunału Konstytucyjnego zasadą skargowości – konieczność przyjęcia w tym zakresie literalnej interpretacji tekstu Konstytucji (zob. postanowienie TK z dnia 30 maja 2000 r., U 5/99, OTK ZU nr 4/2000, poz. 114).

2.3. Wobec powyższego Trybunał podtrzymuje stanowisko zawarte w postanowieniu o odmowie nadania dalszego biegu wnioskowi, zgodnie z którym wnioskodawca – działający w formie stowarzyszenia – nie posiada legitymacji do ubiegania się o dokonanie abstrakcyjnej kontroli norm.

3. Stowarzyszenie nie zgadza się ponadto z ustaleniami Trybunału odnośnie do niespełnienia przez Stowarzyszenie przesłanek: podmiotowej, przedmiotowej oraz funkcjonalnej, które decydują o uznaniu podmiotu za organizację zawodową.

3.1. W zażaleniu wnioskodawca dowodzi, że Trybunał, badając kryterium podmiotowe, powinien wziąć pod uwagę funkcję, jaką pełnią członkowie Stowarzyszenia będący osobami prawnymi, gdyż „nie są [oni] podmiotami mającymi realne uprawnienia decyzyjne”.

Trybunał podkreśla, że zrealizowanie przesłanki podmiotowej nie jest uzależnione od pełnionej przez członków organizacji zawodowej funkcji, ale od faktu wykonywania przez tychże członków określonego zawodu. Trybunał wielokrotnie przypominał, że zawód wykonują wyłącznie osoby fizyczne, nie zaś podmioty gospodarcze, które zatrudniają takie osoby (zob. postanowienie TK z dnia 1 września 2008 r., Tw 13/08, OTK ZU

nr 1/B/2009, poz. 5). Zarzuty wnioskodawcy nie zasługują zatem na uwzględnienie.

3.2. W zażaleniu nie sformułowano żadnych argumentów, które podważyłyby ustalenia Trybunału co do niespełnienia przez wnioskodawcę przesłanki przedmiotowej uznania go za organizację zawodową. Stowarzyszenie twierdzi, jedynie, że „[z]a chybiony uznać należy również zarzut, jakoby określona [w] § 8 pkt 1 statutu kategoria działaczy oświatowych, którzy mogą być członkami zwyczajnymi, rodziła założenie, że członkowie ci wykonują jakikolwiek zawód, a ich działalność zawodowa ma jedynie charakter uzupełniający”.

Stanowisko Trybunału przedstawione w zaskarżonym postanowieniu należy uznać za prawidłowe. W statucie brak jest bowiem postanowień, które jednoznacznie przypisywałyby działaczy oświatowych (o których mowa w § 8 pkt 1 statutu) do konkretnej grupy zawodowej. Wątpliwości te skutkują zaś stwierdzeniem, że Stowarzyszenie zrzesza nie tylko osoby wykonujące określony zawód, ale również inne osoby, których działalność oświatowa może mieć charakter uzupełniający. Tym samym nie została zrealizowana przesłanka przedmiotowa.

3.3. Ponadto wnioskodawca nie zgadza się z dokonaną przez Trybunał oceną niespełnienia kryterium funkcjonalnego. Wnioskodawca powołuje się na § 6 pkt 4 statutu i wywodzi z niego, że celem Stowarzyszenia jest działanie w interesie pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych oświaty, a zatem reprezentowanie całego środowiska.

Powyższe argumenty wnioskodawcy nie dowodzą jednak tego, że Stowarzyszenie spełnia przesłankę funkcjonalną. Należy zauważyć, że Trybunał, dokonując w zaskarżonym postanowieniu analizy celów Stowarzyszenia, wziął pod uwagę § 6 statutu i trafnie ustalił, że podstawowym celem Stowarzyszenia jest wspomaganie działalności oświatowej.

Wnioskodawca nie wykazał zatem, że kryterium funkcjonalne zostało zrealizowane.

3.4. W konsekwencji Trybunał podtrzymuje stanowisko wyrażone postanowieniu o odmowie nadania dalszego biegu wnioskowi, zgodnie z którym żadna z przesłanek wymagana do uznania Stowarzyszenia za organizację zawodową nie została spełniona.

4. W ocenie Stowarzyszenia błędne są również ustalenia Trybunału odnośnie do braku legitymacji do inicjowania postępowania przed Trybunałem – z uwagi na brak przymiotu organizacji ogólnokrajowej.

4.1. Wnioskodawca twierdzi, że zgodnie ze statutem działalność Stowarzyszenia obejmuje teren całego kraju (§3a, § 7 ust. 2 statutu), a „ukształtowanie obowiązków członków Stowarzyszenia i przewidzenie konkretnych narzędzi w kontekście ilości członków powinno [również] prowadzić do wniosku, że Stowarzyszenie ma zasięg ogólnopolski, a ponadto w sposób rzeczywisty działa na terenie całego kraju”.

W odniesieniu do przywołanej argumentacji należy zauważyć, że jest ona tożsama ze stanowiskiem wyrażonym we wniosku i nie podważa ustaleń Trybunału o braku wpisów w Krajowym Rejestrze Sądowym informujących o jednostkach terenowych lub oddziałach Stowarzyszenia. Trafnie przy tym Trybunał zwrócił uwagę w zaskarżonym postanowieniu, że nie można podzielić twierdzeń wnioskodawcy, jakoby regulacje statutowe oraz liczba członków działających na terenie całego kraju świadczyły o rzeczywistym ogólnokrajowym charakterze Stowarzyszenia. O takim charakterze decyduje bowiem posiadanie zorganizowanej i trwałej struktury, opartej na odpowiednio powołanych organach terenowych.

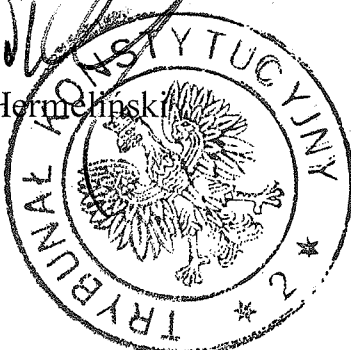
4.2. Wobec powyższego Trybunał podtrzymuje stanowisko zawarte w postanowieniu o odmowie nadania wnioskowi dalszego biegu, zgodnie

z którym Stowarzyszeniu nie można przypisać przymiotu organizacji ogólnokrajowej (art. 191 ust. 1 pkt 4 Konstytucji).

5. W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

Maria Gintowt-Jankowicz

Wojciech Hermeliński

The seal of the Constitutional Tribunal of the Republic of Poland is circular. It features a central eagle with spread wings, perched on a branch. The eagle is surrounded by a ring of stars. The text 'TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY' is written around the perimeter of the seal.

Marek Kotlinowski

Za zgodność z oryginałem

Warszawa, dnia 10/12/14

Podpis:

WICEDYREKTOR ZESPOŁU
Wstępnej Kontroli Skarg Konstytucyjnych i Wniosek

dr hab. Paweł Wiliński

